



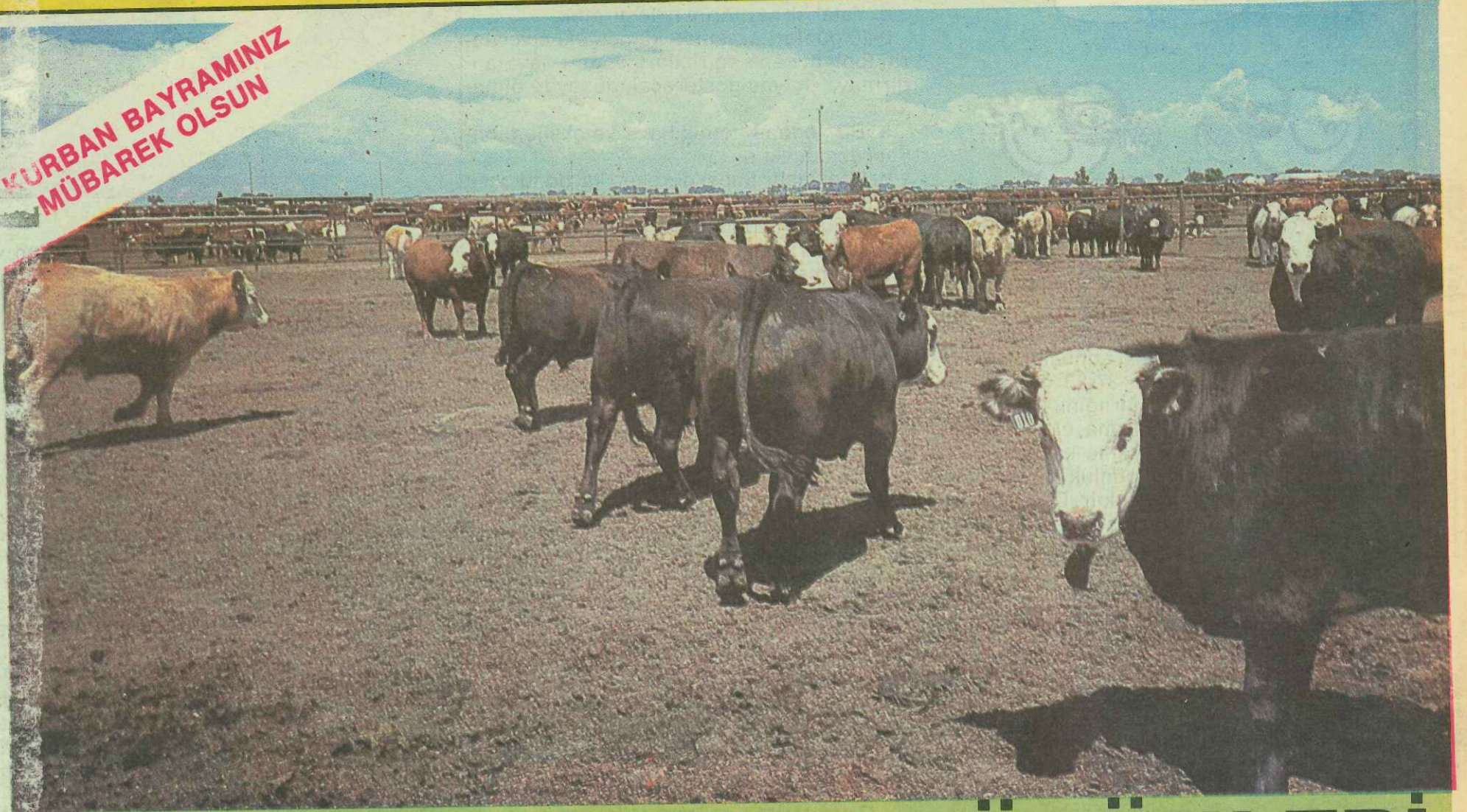
# PINAR

VERGİ ADENİZ  
PINARDAN NASIL  
ALACAKSINIZ  
Sayfa: 6

1986  
SAYI: 39

ÜRETİCİSİNİN GAZETESİ İKİ AYDA BİR 25.000 ADET BASILIR PARASIZ DAĞITILIR

KURBAN BAYRAMINIZ  
MÜBAREK OLSUN



## HAYVANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ YATIRIMLARINA DESTEKLEME PRİMİ VERİLİYOR

Hükümetimiz, hayvancılığın ıslahı ve geliştirilmesi için son zamanlarda birbirini izleyen ve özendirici kararlar almakta ve uygulamaya koymaktadır. Nitekim, 1985 yılına kadar sadece devlet tarafından yapılan sun'i tohumlama uygulamaları, çıkarılan bir yönetmelikle özel teşebbüse de verilmiştir. Yine çıkarılan bir kararname ile, sığır sun'i tohumlaması yapan özel teşebbüslere, tohumladıkları ve gebelik sağladıkları her baş inek için kalkınmada öncelikli yörelerde 4 bin, diğer yörelerde 3 bin lira sun'i tohumlama destekleme ödemesi sağlanmıştır.

Hayvan ıslah çalışmalarını teşvik eden kararlara ilaveten ve bunları tamamlayıcı nitelikte olan hayvancılık ve su ürünleri yatırımlarına destekleme prim kararname 7.6.1986 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kararname ile hayvancılık ve su ürünleri yatırımlarına, kaynak kullanımını destekleme fonundan prim ödemekte ve teşvik edilmektedir. Destekleme Fonundan, ödenecek prim oranlarıyla uygulama esas ve şartları T.C. Merkez Bankasının 28.6.1986 tarih, 19148 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7 no'lu tebliği ile açıklanmıştır.

Söz konusu tebliğde, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonundan yararlanmak için, hayvancılık ve su ürünleri yatırımlarının bir projeye dayalı olması gerekmektedir. Projeye dayalı yatırım yapanlara, projenin sabit yatırım tutarının %25-39'u kadar Destekleme Fonundan prim ödenecektir. Kalkınmada öncelikli yörelerde prim oranı %30, diğer yörelerde %25'tir.

Ziraat Bankasının hayvancılık ve su ürünleriyle ilgili ihtisas kredileriyle projeyi gerçekleştiren yatırımcılara, projenin vadesine göre, projenin sabit ve işletme kredi tutarı üzerinde %7,3 ila %20 oranında Destekleme Fonundan prim ödenecektir. Prim oranı, projenin vadesine göre şöyledir.:

### PROJE VADESİ İŞLETME KREDİ TUTARINDAN ÖDENECEK DESTEKLEME PRİM ORANI

1 Yıllık	% 7,3
2 Yıllık	% 10,9
3 Yıllık	% 13,9
4 Yıllık	% 16,3
5 Yıllık	% 18,3
6 Yıllık	% 20,0

Proje sahibine, bu oranlara göre Destekleme Fonundan prim, kredinin verildiği tarihte bir defaya mahsus olmak üzere Ziraat Bankasınca ödenecektir. Krediyi alanlar, prim tutarları kadar ek-sik borçlandırılacaklardır.

Merkez Bankasının tebliğinde, ayrıca projeye dayalı hayvancılık ve su ürünleri yatırımlarında Destekleme Priminden yararlanmak isteyenlerin, hangi belgeleri düzenleyecekleri ve nasıl alacakları, tebliğ yayım tarihinden önce Ziraat Bankasından hayvancılık ve su ürünleriyle ilgili kredi alanların Destekleme Fonundan nasıl prim alacakları açıklanmıştır.

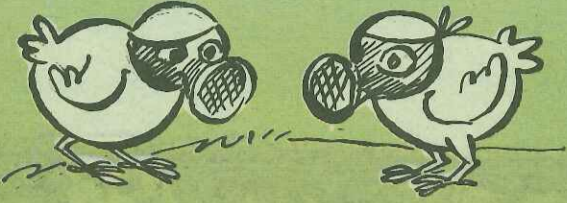
Kısaca tanıtmaya çalıştığımız hayvancılık ve su ürünleri yatırımlarını destekleme prim ödemeleri, hayvancılık ve su ürünleri sahalarında çalışanları yatırım yapmaya, mevcut kapasitelerini arttırmaya teşvik edecektir.

Hayvancılığımızın ve su ürünleri sektörünün gelişmesi konusunda hükümetimiz büyük fedakarlıklarla uygulamaya koyduğu destekleme primi de, sun'i tohumlama destekleme ödemesi gibi çiftçi, yetiştirici ve üreticiler tarafından sevinçle karşılanmıştır. Hükümetimize, Pınar Gazetesinin, çiftçi, yetiştirici ve üreticilerin memnuniyet ve teşekkürlerini sunuyoruz.

Hayvancılık ve su ürünleri yatırımlarında Kaynak Kullanımının Destekleme Fonu Priminin, ülke hayvancılığımıza hayırlı ve uğurlu olmasını diliyoruz.

# İLK 10 GÜNDE BROYLER BAKIMI

HAVALANDIRMAZLARSA  
ÖLECEĞİZ...



Bir günlük civciv kümesine geldiğinde kümes havasına yem ve suya karşı çok duyarlıdır. Optimum ortam civcivlerin stresini düşürecek ve iyi bir başlangıç için yararlı olacaktır; bu da kesimde iyi sonuçlar almak için gereklidir. Tahminen 37-38 gramlık 1 günlük civcivler vücut ağırlığını 45 günde 43 defa artırarak 1620 grama ulaşacaktır. Başlangıçta 1 günlük büyüme kaybı büyüme periyodu sonunda 1 günlük büyüme kaybı demektir. Dolayısıyla her bir broyler ağırlık düşüşü 50 gram olacaktır.

## ISI:

Bir günlük civcivlerin kümesine gelişinden önce kümes baştan başa temizlenmiş, dezenfekte edilmiş ve civcivlerin kabulü için tamamen hazırlanmış olmalıdır. Bu sadece yeterli kadar yemlik ve suluk bulundurmaktan ibaret değildir, aynı zamanda kümes sıcaklığının ayarlanmış olmasını ifade eder. Böylece civcivler su ve yemi çabuk keşfedeceklerdir. Civcivlerin, civciv yüksekliğindeki (civciv seviyesindeki) sıcaklık ihtiyaçları şöyledir:

1. gün	33°C
2. gün	32°C

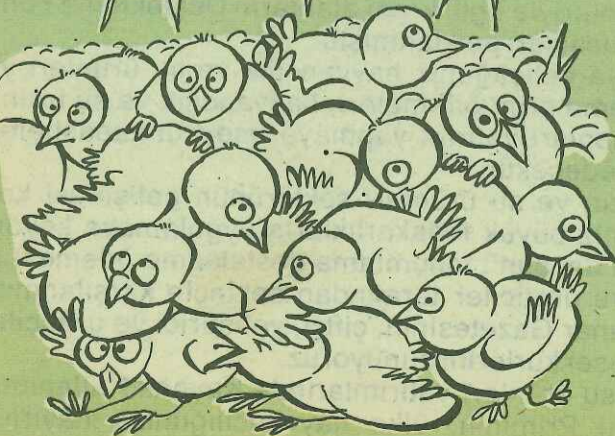
Bundan sonra sıcaklık ya hergün 0.5°C ya da 2 günde bir 1°C azaltılır. Eğer civciv yüksekliğindeki sıcaklık doğruysa civcivler kümede muntazam olarak yayılacaklardır. Civciv dönemindeki bu sıcaklık her kümede minimum/maximum termometre yardımıyla düzenli olarak kontrol edilmelidir. İyi izole edilmiş bir kümes kış müddetince ısıtma masraflarını azaltır ve gündüz ile gece arasındaki sıcaklık dalgalanmalarını da düşürür.

## HAVALANDIRMA:

Havalandırmanın amaçları şunlardır:

- Temiz hava ve oksijen temin etmek,
- Karbondioksit ve amonyak gazlarını uzaklaştırmak,

BU SIKIŞIKLIKTA GEL DE BÜYÜ



c. Optimum ortam koşullarını yaratmak (ısı ve nem),

d. Yataklık şartlarını iyileştirmek.

0-10 günleri arasında kümesteki civcivlerin toplam canlı ağırlıkları, asgari havalandırmaya ihtiyaç gösterecek düzeyde olacaktır.

a. Bu nedenle temiz hava ve oksijen ihtiyacı azalacaktır.

b. Uzaklaştırılması gereken karbondioksit ve diğer gazların miktarı azalacaktır.

c. %50-60 nispetinde bağıl nemi olan yüksek kümes sıcaklıklarına gerek vardır.

Bir kümede gerekli olan maksimum havalandırma kapasitesi kesim zamanı her kg canlı ağırlık için saatte 4 m<sup>3</sup> tür. İlk on günde daha az havalandırmaya ihtiyaç vardır. Maksimum havalandırmanın %5-10'u yeterlidir. Cebri havalandırma kümeslerde hava giriş ve çıkışları elle, yarı otomatik ya da otomatik olarak ayarlanabilmekte, fakat genellikle otomatik olarak ayarlanmaktadır. Doğal olarak havalandırılmış kümeslerde, hava giriş ve çıkışları çoğu zaman elle ayarlanmaktadır. Bu tip havalandırma yoğun el emeği gerekmekte ve özellikle sıcaklık çok sık değiştiği zaman hava giriş ya da çıkışlarının ayarlanmasında çok geç kalınmaktadır. Doğal havalandırma kümeslerinde havalandırma termostatlar vasıtasıyla otomatik olarak düzenlenebilmekte ve kümesteki sıcaklık dalgalanmaları azaltılmaktadır.

YEMLİKLERDE SULUKLARDA  
BOYUZA GÖRE YÜKSEK.  
BÖYLE GİDERSE YÜKSEK  
ATLAMADA REKORLAR  
KİTABINA GARANTİ GİRERİZ



## SÜRÜ YOĞUNLUĞU:

M<sup>2</sup> başına düşen broyler sayısı kümes sistemine (açık ya da kapalı), iklime, kesim ile ağırlığına ve bakıma bağlıdır. Eğer sürü yoğunluğu m<sup>2</sup> başına 16 ile 20 arasında değişiyorsa, besim zamanı 24-30 kg arası bir farklılık olacaktır. Kümesteki uygun sıcaklığı minimum ısıtma masraflarıyla muhafaza edebilmek ve suluklarla yemliklerin günlük civcivlere yakın olması için başlangıçta her m<sup>2</sup> ye 50 tane günlük civciv koymak mümkündür. Civcivlerin daha sıkışık olmaları sonuçta düzgün olmayan bir sürü, yüksek ölüm oranı, büyümede düşüş ve daha büyük hastalık riskini beraberinde getirecektir.

Aşağıdaki sürü yoğunluğu programı büyüme döneminde uygulanabilir:

1-10 günlük	kümesin asgari 1/3ü
11-20 günlük	kümesin asgari 2/3ü
21-Kesim	kümesin tamamı



## YEM VE SU TEMİNİ:

Civcivlere özellikle ilk 10 günde yem ve su verme olayı özel dikkat ister. Henüz günlük olan civcivler ilk 10 günde vücut ağırlıklarını 4-5 kez arttıracaklarından başlangıçtan itibaren zincirli veya yuvarlak yemlikler kullanılabilir. Fakat günlük civcivlere mutlaka ekstra yemlikler (100 civciv için 1 adet), temin edilmelidir. Ana makinasının ısıttığı alanda yemin civcivlerden 1 metre mesafe içinde muntazam dağılımı civcivlerin yemi keşfetmelerini kolaylaştıracaktır. Uygun yemliklere kademeli geçiş tavsiye edilir ve civciv yemlikleri birinci haftanın sonunda kaldırılmalıdır. Civcivler kümesine gelince suluklarda (17-20°C)serin su bulunmalıdır ve suluklar ana makinasının ısıttığı alan üzerinde muntazam olarak dağıtılmış olmalıdır. Böylece civcivler gün boyunca çabuk ve kolayca suyu bulabileceklerdir. Suyun serin olması, civcivleri daha fazla yemeleri ve içmeleri için cesaretlendirir. Böylece büyüme hızı artar. 70-80 civciv bir suluk kullanılmalıdır ve arasındaki maksimum mesafe 2 metre olmalıdır. 4. günden başlayıp 7. güne kadar civciv sulukları kademeli olarak otomatik suluklarla (180 civciv için bir adet) değiştirilmelidir. Sulukların yükseklikleri piliçlerin gerilerinin yüksekliklerine göre haftalık olarak ayarlanmalıdır. Otomatik suluklar günde 1 kez, civciv sulukları günde 3-4 kez temizlenmelidir. Su tüketimini tesbit etmek ve medikasyonu kolaylaştırmak için su sağlama sisteminde bir su sayacı ve ayrıca yedek su deposu bulundurulmalıdır. Sıcak iklimlerde su depoları güneş ışıklarından korunmalı ve tercihen bir çatıyla örtülmelidir. Eğer çiftliğin kendi su kaynağı varsa bu suyun kalitesi her yıl kontrol ettirilmelidir. Yetiştirme dönemi süresince iyi bir aşılama programı ve bazen de iyi bir medikasyon programı gereklidir. Aşılar; imalatçıların talimatlarına göre uygun şekilde ve zamanda yapılmalıdır. Broyerler için genel bir aşılama programı vermek imkansızdır, çünkü her çiftlik, her bölge ve her ülkenin koşulları değişiktir.

Bir günlük civcivler broyer kümesine geldiklerinde çok hassastırlar ve kısa bir süre içinde bu civcivlerin vücut ağırlıklarını birkaç kez arttırmaları beklenir. CIVCIV, YEM ve BAKIM üç ana faktördür. Bunların optimumda olması gerekir. Ancak böylece hastalık problemleri olmaksızın maksimum büyüme oranı için ortam yaratılmış olacaktır. Hayvan ve yem satın alınabilir ama mevcut çiftliklerdeki bakım çiftlik sahibi ya da onun ekibi tarafından yapılacaktır. Küçük bir bakım hatası gelişmede problem yaratır. İyi sonuçlar elde etmek için yönetim ve bakımın devamlı geliştirilmesi çok önemlidir.



## VETERİNERİNİZ DİYOR Kİ!..

Nuran YAVUZ

### İNEKLERİN GEBE KALMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

İnekler 21 günde bir kızgınlık gösterirler. Sağlıklı bir inekte bu dönem düzenli aralıklarla tekrar eder. Dikkatli bir üretici sahip olduğu ineklerin kızgınlık tarihlerini kaydeder.

Kızgınlık ortalama 18 saat sürer. İnekleri bu kızgınlık süresinin tam ortasına gelecek şekilde tohumlamak döl tutma şansını artırır. Erken veya geç yapılan tohumlamalarda gebelik şansı azalır.

İneklerde yüksek oranda gebelik elde edilmesi direk olarak ineklerin yumurtalık, rahim ve döl yolu sağlığı ile ilgilidir. Bu yüzden üreticinin dikkat etmesi, özen göstermesi gereken noktalar şunlardır:



HAY SERSEM KAFAM!  
YİNE KIZGINLIK TARİHİNİ  
YAZMAYI UNUTTUK!..

1- İkiz eşi olup ve diğer kardeşi erkek olan düveler damızlıkta kullanılmazlar, doğuştan kısırdırlar.

2- Düzensiz kızgınlık gösteren yahut hiç göstermeyen ya da aşırı kızgınlık gösteren inekler döl tutmazlar. Bunların kesinlikle veteriner hekim kontrolünden ve gerekirse tedavisinden geçmeleri şarttır.

3- İneklerde doğumdan sonra sonun düşmesi normal bir olay olduğu halde bazen son düşmeyebilir. Sonun içeride kalması, kokuşması ya da usulüne uygun olmayan, hatalı müdahaleler ineklerde rahim iltihaplanmasına dolayısı ile kısırılığa neden olur. Sonun düşmemesi halinde kırksekiz saat içinde veteriner hekim müdahalesi gereklidir. Uygun tedavinin yapılmasıyla inekten tekrar yavru almak mümkün olur.

4- İneklerin ve dişi buzağuların beslenmesine özen gösterilmelidir. Yetersiz beslenme, aşırı beslenme, protein, vitamin ve mineral eksiklikleri hem döl tutmamaya hem de düşüklüklere neden olur.

DOĞRU DÜRÜST BESLEMEZLER, SON-  
RA DA DÖL TUTMUYOR DİYE  
BAŞIMIZA KAKARLAR.



HEMEN BU İNEĞİ  
SÜRÜDEN  
AYIRIN

5- Döl tutmama konusunda en önemli konu bulaşıcı hastalıklarıdır. Düşüklere ve kısırılığa neden olan, başta Brüselloz olmak üzere çeşitli hastalıklar için önlemler alınmalıdır. Örneğin boğanın sağlığına dikkat etmeli, ya da suni tohumlama tercih edilmelidir. Bazı hastalıklar içinse aşılar gerekli önlemleri sağlamış olur.

Eğer doğuştan bir hastalık söz konusu ise bunu bir veteriner hekime tespit ettirip düveyi sürüden çıkarmak en ekonomik yoldur. Bunun dışında sürüler bulaşıcı hastalıklar bakımından (Brüselloz, Tüberküloz, Vibrioz gibi) kontrol ettirilmeli ve hastalıkları taşıyan hayvanlar hemen sürüden çıkarılmalıdır.



OH! BİR BUÇUK-İKİ  
AY RAHATIM...

İnekler vitamin ve mineraller bakımından eksiksiz, proteini yeterli, temiz gıdalar verilmelidir. Sürüde rahim iltihabı olan inekler, gebe ineklerden ayrı tutulmalıdır. Doğum yapan ineklere birbuçuk-iki ay kadar istirahat verilmeli, ondan sonra tohumlanmalıdır. İneklerin kızgınlık devreleri takip edilmeli ve kaydedilmelidir. Mümkün olduğu kadar, kullanılan boğaların sağlığına dikkat edilmeli, suni tohumlamaya öncelik sağlanmalıdır. Doğum zamanında temizliğe özen gösterilmelidir.

Döl tutmama olaylarında en kısa sürede veteriner hekime baş vurulmalı ve ineğin geçmişi ile ilgili doğru, açıklayıcı bilgiler üretici tarafından verilmelidir.

## MERHABA

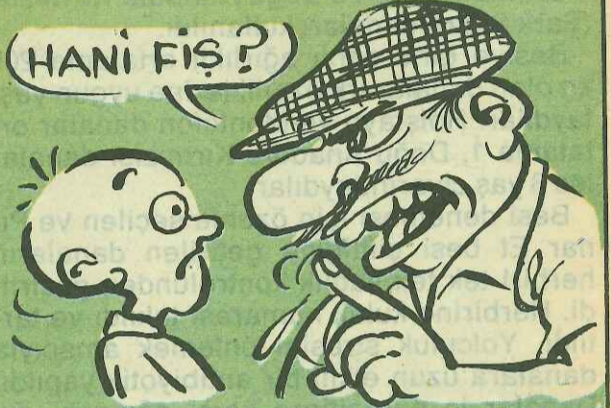
NIHAT PAYKOÇ

### HİZMET ZİNCİRİ

"Çam sakızı çoban armağanı" da olsa...

Sayın Başbakanımız Özal, Süt Üreticilerimizin geçim terazisinin kefesine ufak bir dirhem daha koydu!..

Diyelim ki; vatandaş Ahmet Ağa, Pınar Süt Fabrikasına (günde yüzer kilodan) bir ayda üçbin, dört ayda da oniki bin ton süt sattı!..



HANI FİŞ?

Böylece de; kilosu doksanar liradan, bir milyon seksen bin Türk Lirası aldı..

Hakikat bu yolda olunca!..

Pınar Süt'ün sürekli müşterisi olan Ahmet Ağa, bir milyon seksen bin liralık süt bedelinin yüzde otuzu kadar bir parayı, (Pınar Süt'e getireceği dört aylık masraf faturaları ile belgelemek suretiyle) ve ortaya çıkacak miktar üzerinden (Yasalar memrettiği nispette) topluca bir vergi iadesi alacak ve bu para, üreticilere fabrikamız aracılığı ile ödenecektir.

Bana işin doğrusunu sorarsanız; adetleri yirmi bine yaklaşan sayın üreticilerimizin, bu ağır hizmetini yürütmek, kolay bir iş değildir.



YÜZÜMÜZ  
GÜLDÜ  
CEBİMİZ PARA  
GÖRDÜ

Ancak kurulduğu ilk günden bu yana, kendisine zoru.... Üreticiye de kolayı seçen Pınar Süt'ün, bu görevi, hizmet zincirimize eklenmiş olan yeni bir halkadır!..

Her zaman olduğu gibi; Pınar Süt, bugün de, yarın da üreticilerinin yanındadır!

Bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın!

# ARPA AĞIRLIKLI BESİ DENEMESİ

## ARPA AĞIRLIKLI BESİ DENEMESİ

Arpa ağırlıklı yemin ülkemizde bulunan ırklar üzerinde kilo artışı ve et kalitesi yönünden yaptığı etkileri görmek için Pınar Et Besi Tesislerinde yapılan deneme başarı ile sonuçlandı. Pınar Et-Pınar Yem ve Amerikan yemleri Hububat Konseyi tarafından gerçekleştirilen bu deneme besisinden çok yararlı sonuçlar elde edildi. Çalışmalar sırasında Pınar Yem tarafından özel olarak üretilen ARPA AĞIRLIKLI SÜPER BESİ YEMİ kullanıldı.

### DENEME NASIL YAPILDI:

Arpa ağırlıklı yemin ırklar üzerindeki etkilerini görebilmek ve gösterebilmek için yapılan bu çalışmada Alaca (Holstayn), Esmer (Montofon) ve Doğu Anadolu Kırmızısı (Şark Sığırı) danaları kullanıldı.

Besiye giriş canlı ağırlıklı ortalama 200 kg olan danalar ırk özelliklerine uygun yaşlardaydılar. Holstayn ve Montofon danalar ortalama 1, Doğu Anadolu Kırmızısı danalar ise 3 yaş civarındaydılar.

Besi denemesi için özenle seçilen ve Pınar Et besi çiftliğine getirilen danaların herbiri tek tek sağlık kontrolünden geçirildi. Herbirine kulak numarası takıldı ve tartıldı. Yolculuk stresini önlemek amacıyla danalara uzun etkili bir antibiyotik yapıldı. Danalar iç parazitlere karşı ağızdan, dış parazitlere karşı ise pulverizatörlerle haricen ilaçlandılar. Danalar, şap aşısından sonra besisi programına alındılar.

Bağırsız, serbest ve açık sistem padoklarda onarlık guruplar halinde beslendiler. Her bir grup 20 danadan ibaret olup yanyana padoklarda duruyorlardı. Arpa ağırlıklı besi yeminin yanısıra kaba yem olarak danalara yaş bira posası ve buğday samanı verildi. Yem ve su tüketimi serbest bırakıldı. Yan hayvanlar istedikleri anda yem ve su tüketebilecekleri bir ortamda beslendiler. Verilen yem karması sabahları tartılarak her gurubun önlerine konuldu. Artan yem ertesi sabah önlerinden alınarak yine tartıldı. Böylece her bir gurubun ortalama günde ne kadar yem tükettiği saptandı. Her guruptaki hayvanlar her ay başı tek tek tartıldı ve yedikleri yemlerle birlikte bilgisayara işlendi.

Besi programı 214 gün sürdü. Bunun ilk onbir günü ile ikinci onbir günü alıştırmaya programı şeklindeydi. Daha sonraki günlerde artan canlı ağırlığa karşılık artan oranda kaba ve kesif yem tüketimi devam etti.

7 Ekim 1985 günü başlayan besi denemesi 7 Mayıs 1986 günü sona erdi. Bir gece aç bırakılan danalar tek tek tartılarak kesime sevkedildiler. Karkaslarda tek tek tartıldılar. Bu arada deri, böbrek ağırlıkları, böbrek yağı miktarları ile, seçilen örnek hayvanlar üzerinde et-kemik oranları da saptandı.

Beside üç değişik rasyon (yem formülü) kullanılmakla beraber 1. ve 2. yem formülleri alıştırmaya amacıyla kullanıldı.

Besi sonunda canlı tartımdan ve kesimden sonraki Karkas tartımlarından günlük kilo artışı, yemden yararlanma ve ortalama Karkas ağırlıkları karşılaştırılarak hangi ırkın daha karlı olacağı saptandı.

(Yemden yararlanma = 1 kg canlı ağırlık artışının kaç kg yem tüketimi ile sağlandığı)

## KARŞILAŞTIRMA

IRK	Toplam Yem Tüketimi (kg)	Ort. Hayvan Başına Yem Tüketimi (kg)	Ort. Günlük Canlı Ağırlık Artışı (kg)	Yemden Yararlanma	Ort. Karkas Ağırlığı (kg)
HOLŞTAYN	2960	13.830	1.215	11.380	278150
MONTOFON	2935	13.715	1.120	12.245	274675
DOĞU ANADOLU KIRMIZISI	2687	12.555	0.843	14.895	242825

### IRKLAR ÜZERİNDE KARKAS AĞIRLIĞINA GÖRE ortalama böbrek yağı, deri ve et/kemik oranları aşağıdaki gibi tesbit edildi.

IRK	DERİ %	BÖBREK YAĞI %	ET/KEMİK %
HOLŞTAYN	11.5	3.6	17.4
MONTOFON	17	2.35	18.2
DOĞU ANADOLU KIRMIZISI	11.5	3.7	13.3

Buna göre kemiği en ince ırk Doğu Anadolu Kırmızısı, derisi en kalın ırk Montofon, böbrek yağı en fazla yapan ırk Doğu Anadolu Kırmızısı, böbrek yağı en az yapan ırk Montofon olduğu sonucuna varılmıştır.

Karşılaştırma tablosunda gösterilen toplam yem tüketimi 1 dananın tüm besi süresince tükettiği arpa ağırlıklı süper yem, saman ve yaş arpa posası miktarlarının toplamıdır.

Bu durumda, anlaşılacağı gibi Holstayn ırkı danalar ortalama 2960 kg yem tüketimi yaparak karşılığında 260 kg canlı ağırlıklı artışı sağlamışlar ve 278.150 kg karkas vermişlerdir. Buna karşılık bir Montofon dana besi dönemi boyunca 2935 kg karışık yem tüketmiş, karşılığında 245.300 kg canlı ağırlık artışı sağlamış ve 274.675 kg karkas vermiştir. Doğu Anadolu Kırmızısı bir dana ise tüm besi döneminde ortalama 2687 kg karışık yem tüketerek karşılığında 180.6 kg canlı ağırlık artışı sağlayabilmiş, 242.8 kg karkas verebilmiştir.

Görüldüğü gibi gerek randıman, gerek günlük canlı ağırlık artışı, gerekse karkas ağırlığı bakımından Holstayn ırkı danaların Montofon ve Doğu Anadolu Kırmızısı danalardan üstün olduğu ortaya çıkmıştır.

Et kalitesi yönünden de yine Holstayn ırkı danalar daha üstündür. Besiye giriş ve çıkış yaşları Holstayn ve Montofonlarda daha küçüktür.

Besi programı esnasında diğer bir gözlemimizde şudur; ilk üç ay boyunca canlı kg artışları bakımından Doğu Anadolu Kırmızısı danalar diğer ırklardan hiç geri kalmamaktadırlar. Ancak ilerleyen besi döneminde Holstayn ve Montofonlar ileri geçerken Doğu Anadolu Kırmızısı günlük artışlarında bir duraklama gözlemlendi. Kısa dönemli besilerde alış fiyatlarının da ucuz olacağı düşünülerek Doğu Anadolu Kırmızısının besiyeye alınabileceği ve karlı olabileceği kanaatine varıldı.

Kabaca bir maliyet hesabı yaparsak; Canlı ağırlık (Baskül) fiyatının 700 TL, danalara verdiğimiz yaş arpa posası, arpa ağırlıklı süper yem ve buğday samınından oluşan karışık yemin kg'ınının 40 TL olduğunu kabul edersek Holstaynlar kg canlı ağırlıklı 245 TL, Montofonlar 210 TL, Doğu Anadolu Kırmızısı ise 104 TL kar bırakmaktadırlar.

NOT: Bu konuda daha ayrıntılı bilgi Pınar Et Teknik Elemanlarından alınabilir.

# ÜRETİCİMİZE İYİ BİR DESTEK BUZAĞI MAMASI

Enis BAYUS

Ülkemiz bir tarım ve hayvancılık ülkesi olduğuna göre bu alanda ortaya çıkan sorunları çözmek, hatta sorunlar ortaya çıkmadan gereken önlemleri almak görevimizdir. Besicilerin ve süt sığırcılığı yapan üreticilerin sorunlarından biride buzağuların beslenmesidir. Elde edilen buzağuların süt ile beslenmesinden doğan süt kayıpları ve iyi gelişmemiş hayvanlarda görülen yetiştirme bozuklukları bunlardan elde edilecek olan nesillerin et ve süt verimini azaltmaktadır. Buzağuların, anne sütü ile beslenmesinden doğan sorunların başında anneden geçen hastalıklar, ishal ve beslenme bozuklukları görülmektedir. Buda, az gelişmiş buzağuların ileride süt verimlerinin düşük olmasına, küçük yaşta kesime gitmesiyle de et ve süt gelirimizde çok miktarda kayıplara neden olmaktadır..

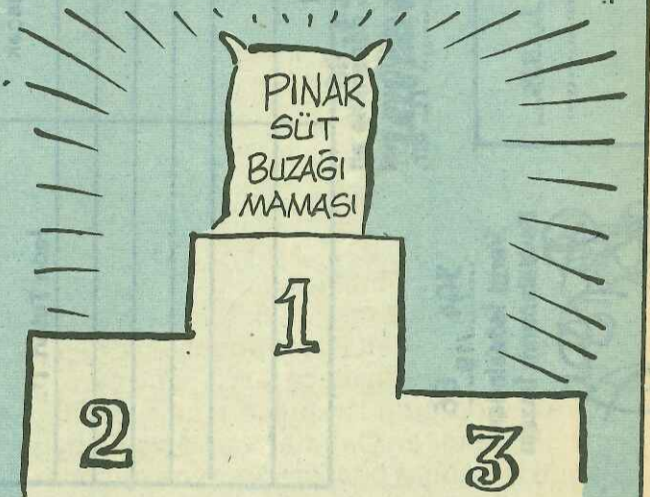
Buzağuların beslenmesinde buzağı maması kullanılması hem ekonomikliği hemde hastalıkları önleme avantajları yönünden tercih edilmesi gerekir. Mama kullanımıyla buzağının annesinden alacağı sütün güğümüne girmesiyle aradaki olacak fark yetiştiricinin cebine girecektir. Anneden geçecek hastalıkların önlenmesiyle de sağlıklı ve gittikçe artan bir verimlilik gösteren bir nesil elde edilebilecektir.



Ayrıca buzağıyı mama ile beslemek ana sütü ile beslemekten daha kolaydır. Miktar vs bakımından kontrolü daha kolaydır ve kontrol garantisi vardır. Mama ile zamanlama yapmamızda mümkündür, yavrunun anne inekle hiç bir bağımlılığı olmaması bize zaman açısından serbestlik sağlar. Anne inekte sağlık, iklim şartları gibi sebeplerle meydana gelebilecek değişikliklerden etkilenen süt sebebi ile buzağımız herhangi bir tehlikeye maruz kalmayacaktır. Buzağı kaybının veya kullanılan ishal haplarının getireceği mali yükümlülüğün mama kullanırken oluşmamasının ekonomik avantajlarını göz ardı etmemiz mümkün değildir.

Bu konuda sizlere bir örnek olması amacıyla görüştüğümüz süt üreticisi Mehmet Vural konu hakkındaki görüşlerini şöyle belirtmiştir.

"On iki seneden yani PINAR SÜT buzağı maması çalışmalarına başladığından beri denemeleri beraberce yürüttük. Senede aldığım yavru miktarı otuz civarıdır, bunları annelerinden süt emmesi yerine buzağı mamasıyla besliyorum. Böylelikle o sütü değerlendirerek kazancımı artırmış oluyorum. Mama kullanmaya başladığımdan beri buzağularda görülen ishale hiç rastlamadım, tüm hayvanlarım sağlıklı ve yüksek verimlidir. Mama ile büyüttüğüm hayvanlarda %20 bir verim artışı sağladım, günde bir hayvandan ortalama yirmi kilo süt almaktayım. Bunlardan elde edilen nesillerde de bu verim gittikçe artmaktadır. Diğer tüm süt üretici ve besici arkadaşlarımda buzağı maması kullanmalarını tavsiye ederim. Onlarında benim gibi yararlı sonuçlar alacaklarına inanıyorum."



## SILAJLIK MISIR YETİŞTİRİLMESİ

Ziraat Mühendisi  
Ufuk TALAY

Bugün için ülkemiz tarımında yeni yeni yerleşmeye başlayan ve diğer yemlerle mukayese edildiğinde çok daha besleyici ve maliyet açısından ucuz olan silaj konusu hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

Silaj yemi kışın kurumadde ile birlikte yeşil yem sıkıntısı olduğu zamanlarda içermiş olduğu yüksek besin değeri ile özellikle süt sığırcılığında hayvanlar tarafından sevilerek tüketilmektedir.

Bugün için ülkemizde silaj olarak mısır, ayçiçeği, şeker pancarı posaları, yem bitkileri, arpa, yulaf, fiğ karışımları ve daha birçok bitki kullanılmaktadır.

**MISIR SILAJI:** Silajlık mısır yetiştirilmesinde erken gelişen ve yeşil aksamı bol olan çeşitler kullanılmaktadır.

KIŞIN ORTASINDA  
DA BUNLARI YEMEK  
NE GÜZEL...



YİNE  
SULANMAMIZ  
GEREKİYOR.



Toprak hazırlığı olarak az bir işleme yeterlidir. Geç ekimlerde toprağın sulanarak tavlandırılması gereklidir.

Silajlık mısır yetiştirilmesinde ekim mümkün olduğunca sık yapılır. Fakat çok sık yapılan ekimlerde koçan gelişimi az olduğundan silajın su yönünden zengin, karbonhidrat açısından da zayıf olmasına yolaçmaktadır.

Dekara 8-10 kg. tohum kullanılacağı düşünülüğünde ortalama dekar başına 5000-7000 bitki ekimi uygun gelmektedir.

Sıra aralarını 40 cm kadar tutmak yeterlidir.

Ekimin olabildiğince erken yapılması be-

sin açısından zengin ve maliyet açısından ucuz olmayı sağlar. Geç ekimlerde sonbahar donlarına karşı hassas olduğundan erken hasat yapılmalıdır.

Silajlık mısır yetiştirilmesinde azot ve fosfor kullanımı oldukça fazladır. Bu yüzden ekimle birlikte ve ilk çapalamalarda yeterli miktarda amonyum sülfat ve P205 verilmelidir.

Mısırın gelişimi esnasında 2-3 kere çaplanması gereklidir. Sulamalarda oldukça önemlidir. Su ihtiyacının saptanması için sabah erken saatlerde ve akşam saatlerinde yapraklardaki solgunluk belirtilerine bakılarak yapılmalıdır. Ortalama olarak 4-5 kez sulama yeterlidir.

Silajlık mısır yetiştiriciliğinde en önemli nokta ise hasat zamanının saptanmasıdır. Erken yapılan hasatlarda su açısından zengin, karbonhidratça zayıf bir silajlama yapılmış olur. Geç kalınan hasatlarda ise odunlaşma ve danelerde sertleşme olmaktadır. Hasatın saptanması için koçanlarda danelerin kontrolü üst alım döneminde yapılmalı ayrıca gövde kırılarak tadına bakıldığında ağızımıza şeker tadının gelmesi yeterlidir. Silaja karar verildiğinde hasat çabuk başlamalı ve kısa sürede tamamlanmalıdır.

Mısır silajı için hiç bir katkı maddesi'ne gerek yoktur. Aksine mısır kendisi diğer silajlar için katkı maddesi olarak kullanılabilir.

Dekardan ortalama 5 ton yeşil aksam kaldırılabilir.

Hasad silaj makinaları ile yapılmalı ve 10 cm yükseklikten biçilerek iyice parçalanmalı ve hemen silaj çukurlarına taşınarak işlem tamamlanmalıdır.



# TOMBIŞ ABLA



## Bayındır'dan Akçakız

Sevgili Tombiş Ablacığım,  
Bazı sigorta şirketleri bizlerin de sigorta yapıldığını duyuyor. Fakat bugüne kadar bizim ahırda ve tüm komşu ahırlarda hiç bir sigortalının bulunmadığına bahse girerim. Bu konuda bizi aydınlatırmısın?

Tatlı Akçakız,  
Sizlerin bu konu ile ilgilenmesine çok sevindim. Yıllardır sigorta şirketlerinin bu konularda açıklamalar yapmalarına rağmen üreticiler ödenecek olan primin fuzuli olduğu görüşündeler. Halbuki bir yıl boyunca rahat ve huzurlu günler geçireceklerini düşünmeleri gerekir.

Hayvan sigortası, çeşitli hastalıklara, kazalara, tabii afetlere, mecburi öldürme ve kestirmelere karşı yapılır.

- 1- Hayvan Hayat Sigortası
- 2- Hayvan Besi Sigortası



## HAYAT SİGORTASI:

- 1-9 yaş'a kadar sığırlar
- 1-14 yaş'a kadar mandalar
- 1-12 yaş'a kadar atlar sigortalanabilir.
- Altı aylık veya bir yıllık olarak poliçe tanımlenir. Beş yıllık da yapılabilir.

## BESİ SİGORTASI:

Kasaplık amacıyla beslenen sığırlar, manda ve koyunlar sigortalanır. Bir yaşından küçük hayvanlar sigortalanmaz.

## Sigorta Edilen Tehlike ve Hastalıklar:

- a) Her nevi adi, bulaşıcı ve paraziter hastalıklar
- b) Her türlü kazalar (düşme, boğulma, trafik kazaları) Kurt ve benzeri hayvanlarca parçalanma ve zehirlenmeler,
- c) Fırtına, yıldırım, yer sarsıntısı, bina çökmesi, toprak kayması, su baskını gibi afetler,
- d) Yangın, infilak vb.

## Sigorta Edilemeyen Tehlike ve Hastalıklar:

- a) Ruam, at ve sığır vebası, tüberküloz, brüseloz
  - b) Çalınma ve kaybolma halleri
  - c) Nükleer tehlikeler, harpler, isyanlar, içkargaşalıklar, yağma
  - d) Yarış, oyun mukavemet denemeleri
  - e) Deniz, hava, karayolu ile nakliyat sırasındaki ölümler (Ayrıca nakliye sigortası yapılır)
  - f) Damızlık vasfın kaybolması
- Akçakızım, yukarıda belirtilen noktalara baktığımızda sigortanın yararları ortaya çıkıyor sanırım.  
Kalın sağlıklıca....

# BULMACA

1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

## SOLDAN SAĞA

- 1- Bir koyun ırkı - Şehir
- 2- Bir ülke - Bir yaşını geçmiş erkek koyun
- 3- Zaman - Bir şeyden alerji olma ve korkma
- 4- Ters kadınların süs eşyası - Kalpten çıkan büyük damar
- 5- Mısır firavunlarından
- 6- Başkasının sırtından yaşamak
- 7- Işık saçmak - Mikroskoptan bir cam
- 8- Çok az - Bir nota
- 9- Ters ölümlerin gömüldüğü yer - Bir doğal afet
- 10- Kesilen hayvanların değerlendirilen iç organları - Su

## YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 1- Bir koyun ırkı
- 2- Bir bezelye cinsi - Üzümde elde edilir
- 3- Sayı - Ters sıvı, gaz olmayan
- 4- Ters Yunan rakısı - Ters çok değil
- 5- Baskı altında yaşamak
- 6- Bir hayvan - Ters içinde para saklanır - Su
- 7- Ters atmosferin bir tabakası
- 8- Bir yırtıcı kuş
- 9- Ters işlek olmayan yol - Yazı yazma aracı
- 10- Ters dolu - Bir inşaat aleti

## Geçen sayının çözümü

1	S	I	M	M	E	N	T	A	L
2	A	L	I	L	A	B	A	L	
3	K	A	A	T	N	O	T	A	
4	İ	V	E	D	I	A	S	A	M
5	Z	E	K	I	A	L	E		
6	S	A	A	S	A	L	A	K	
7	B	I	B	E	R	K	E	L	
8	A	J	L	A	N	R	A	K	
9	B	A	R	A	K	A	K	I	
10	A	R	K	A	L	A	M	A	R

## KAZANANLAR LİSTESİ

- |                 |                    |
|-----------------|--------------------|
| - Şakir ERBAY   | - İlkay İLKGÜN     |
| Kula-MANİSA     | Elmalı- ANTALYA    |
| - Akın A'Y      | - Fatma DOĞAN      |
| Dinar- AFYON    | Korkuteli- ANTALYA |
| - İlknur ÇETİN  | - Ahmet CENGİZ     |
| Çardak- DENİZLİ | Söke- AYDIN        |

# NASREDDİN HOCA



## KIYAMET KOPANDA

Ölüm dediğin kaşla göz arasında, kim sabaha çıkacağını biliyor ki! Hoca gafil avlanırmı hiç! Gününbirinde, eşi, dostu başına toplar:

- "Gayrı benim bir ayağım öbür dünyada!" diye başlar, kırk vasiyet sayıp dökükten sonra, kırk birincisinde de "Kabre tepesi üstü gömülmesini" söyler.

Gözü yaşlının biri:



- "Allah gecinden versin, her vasiyetini yerine getirmek üstümüze farz ama, şu tepesi üstü gömülmek de ne oluyor, Hoca?" diye sorunca, rahmetli:

- "Ne olacak, der; kıyamet kopanda, dünya alt üst olacak, ben de o zaman kendimi ayakta bulurum!"



# PINAR

İKİ AYDA BİR YAYINLANIR

PINAR  
Süt Mamülleri Sanayii A.Ş. adına  
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü  
Olgun ERGÜZ  
Genel Yönetmen: EFLATUN NURİ

- |  |                                   |
|--|-----------------------------------|
| Ali Ünal<br>Veteriner Hekim            | Mahmut Erkol<br>Ziraat Teknisyeni |
| Ali Yılmaz<br>Veteriner Hekim          | Naci Somer<br>Ziraat Mühendisi    |
| Ersin Torun<br>Ziraat Yüksek Mühendisi | Nihat Paykoç<br>Yazar             |
| Fatih Ünal<br>Veteriner Hekim          | Orhan Üstünsoy<br>Ziraat Yüksek   |
| Fuat Hasdemir<br>Uzman Veteriner Hekim | Tayfun Çete<br>Ürün Yöneticisi    |
| Gültekin Aktaş<br>Uzman Veteriner      | Tahir Yavuz<br>Veteriner Hekim    |

**İDARE YERİ:**  
PINAR Süt Mamülleri Sanayi A.Ş. Kemalpaşa yolu  
İZMİR Tel: 18 20 30  
**YAZIŞMA ADRESİ:**  
PINAR Gazetesi P.K.904-İZMİR  
**BASILDIĞI YER:**  
YENİ ASIR TESİSLERİDE HAZIRLANMIŞTIR.  
GAZİOSMANPAŞA BULVARI NO:5 İZMİR

o Gazetemiz Basın Ahlak Yasasına uyar o Kaynak gösterilmek suretiyle gazetemize ait yazı ve resimler yayınlanabilir. o Gönderilen yazı ve resimler yayınlanırsın ve yayınlanmasın iade edilmez. o Yayınlanan yazı ve resimler imza sahiplerinin fikirleri olup, PINAR bunlardan bir sorumluluk kabul etmez.

AKILSIZ. GEKERİN  
FİŞİNİ UNUTTUN MU?  
KAÇ KEZ SÖYLEYECE-  
GİM. ARTIK BİZE DE  
VERGİ İADESİ VAR  
!..

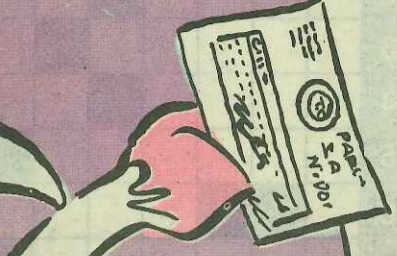
PINAR YEMİ )  
TOMBİŞ  
FİŞİNİ ALMAYI  
SAKIN UNUTMA.

UNUTURMUYUM  
AYOL  
HEP AKLIMDA...

FİŞİNİZİ  
UNUTMAYIN...

PINAR  
YEMİ

PINAR  
YEM



PINAR YEMİ

PINAR YEMİ

PINAR YEMİ

PINAR YEMİ

PINAR YEMİ

PINAR

YEMİ

